

Kaasamisalaste tegevuste valikut nõustav komisjon

Koosoleku kokkuvõte

Tallinn

13.08.2019 nr.7

Algus kell 14.00, lõpp kell 16.00

Juhatas: Ivar Hendla (Riigikantselei strateegiabüroo nõunik, strateegiadirektori asendaja)

Protokollis: Laura Viilup (Riigikantselei strateegiabüroo konsultant)

Osalejad: Külvi Noor, Justiitsministeerium
Kari Käsper, Inimõiguste keskus
Marten Lauri, Siseministeerium
Merit Tatar, Balti Uuringute Instituut

Kutsutud: Eili Lepik, Riigikantselei
Anni Lehari, Riigikantselei
Agne Kuimet, Arengukoostöö Ümarlaud
Kristen Aigro, Arengukoostöö Ümarlaud
Sille Kraam, Majandus ja Kommunikatsiooni Ministeerium
Külli Kraner, Majandus ja Kommunikatsiooni Ministeerium

Projektiideede esitajate projektikirjeldused saadeti komisjoni liikmetele enne koosolekut kirjalikult, et nad saaksid nendega juba eelnevalt tutvuda. Komisjoni 13. augusti koosolekule kutsuti kõik projektiideede esitajad, et nad saaksid ise oma projektiidee komisjonile lahti rääkida ja vastata komisjoni liikmete võimalikele täiendavatele küsimustele.

Päevakord: 1. Sissejuhatus, meetme tutvustus ja ülevaade meetme finantsidest
2. Uute kaasamisalaste tegevuste kirjelduste (projektiideede) arutelu jätkamine ja hinnangu andmine nende rahastamise vajalikkusele.
Arutati järgmisi projektiideid:
2.1 Arengukoostöö ümarlaud – kestliku arengu platvormi
2.2 MKM – TAIESe kaasamisprojekt, CSR akadeemia

1. Sissejuhatus

Ivar Hendla tutvustas komisjoni eesmärki projektide nõustajana ning meetme jääki, mille ulatuses on võimalik projektitaotlusi rahuldada.

2.1 Projekt: „Valdkondadeülene kaasamisplatvorm ülemaailmsete kestliku arengu eesmärkide elluviimiseks Eestis.“

Ivar Hendla tutvustas **Aare Kasemetsalt** saabunud kirjalikke kommentaare – Riigikantselei peaks võtma projektis kesksema rolli ning koalitsiooni tuleks kaasata enam ministeeriume, et tagada parem esindatus kestliku arengu teemadest. Samuti tuleb analüüsida, miks varasemad sarnased platvormid ei ole õnnestunud ja kohandada projekti eesmärke peegeldavad mõõdikud kaasamise keskseks.

Arengukoostöö ümarlaud (AKÜ) tutvustas projekti eesmärke ja peamiseid väljakutseid. Põhiprobleem on, et kestliku arengu teemal ei ole olemas head infovälja. Olemas on natuke informatsiooni, mis on RK kodulehel ja mujal, aga tervikuna teatakse sellest vähe. Projektiga luuakse suurem platvorm, mitte

ainult info vahetamise eesmärgil, vaid ka rohkemate inimeste kaasamiseks selle läbi. Kõik elanikud mängivad olulist rolli kestliku eesmärgi saavutamisel. Eesmärk on lai lähenemine, kus võimalikult palju sihtgrupe kaasatud oleks ja kus oleks võimalikult palju informatsiooni, et kuidas omalt poolt panustada. Kommunikatsioonitegevused on lahendatavad teiste taotlusetapis olevate projektidega. Riigipoolset osalust tuleb kindlasti rohkem, kui ainult see konkreetne projekt.

Kari Käsper palus selgitada veebilehe mõtet. Selleks, et midagi toimuks päriselt on vaja suurema mõjuga tegevust, kui ühe lehekülje loomine. Lisaks on segane, et kes siis seda sisu ette valmistab ja kuidas see aitab kaasa paremale kaasamisele. Lisaks tuleb lahendada küsimused, et kes haldab, kes sisu loob, kes uuendab, kes tehnilist poolt haldab, mis sellega juhtuma hakkab? Miks on valitud veebileht, kui keskne lahendus?

AKÜ selgitas, et veebileht oleks keskne koht, mille kaudu üldse saaks esmase info kestlikust arengust. Eesmärk on tabada väga laiu sihtrühmi.

Kari Käsper kordas Aare Kasemetsa muret, et reaalselt kaasamist ja sihtrühmaga suhtlemist on projektitaotluses kirjeldatud vähe ja eelarve on liiga IT keskne. Samuti tuleb lahendada küsimus, kuidas integreerida uus veebileht teiste portaalidega ja milline oleks projekti reaalne panus?

AKÜ selgitas, et veebileht pea olema ainult informatiivne ja staatiline. Plaanimine lahendus oleks kaasav ja tehnoloogilise platvormi abil (sarnaselt hooandja.ee-le, rahvaalgatus.ee-le) saaks seda teha. Läbi veebiplatvormi saaks sihtgrupp ennast siduda kampaaniate ja lubadustega. Portaal aitaks koguda statistikat, mille abil riik saab teha eelarvelisi otsuseid konkreetsete lubaduste toetamiseks ja ka enda tegevuste paremaks planeerimiseks. **AKÜ täpsustas ka**, et antud portaal üksi kindlasti ei lahenda kestliku arengu teadlikkuse probleemi ja et neil on koostöös teiste partneritega ja teistest allikatest rahastatavad erinevad projektid teiste partneritega, mille abilt kestlikku arengut tutvustada

Kari Käsper tegi ettepaneku vähendada sihtgruppi ja alustada tänase koalitsiooni liikmete vajadustele vastava lahenduse väljatöötamisest ning lisanduvate liikmetega tegelemisega. Siin ei ole mõistlik tegeleda kodanike kaasamisega, vaid luua olulistele osapooltele pigem sisevõrgu laadne platvorm, sest veebilehelt ei käi keegi infot hankimas.

AKÜ nõustus Kariga, et ilma elementaarse teadlikkusega ei õnnestu edasised sammud. Kui baastadmisi ei ole, siis ongi keeruline selgitada kestliku arengu olulisust.

Eili Lepik rõhutas, et teiste tegevuste jaoks on avalikus sektoris võimalik veel teisi tegevusi teha – näiteks Norra ja EMP toetused.

Kari Käsper lisas veel ettepaneku, et kui seda taotlust toetada, siis tuleb see teha praktiliseks ja konkreetseks ning selgelt lahti kirjutada kaasamiskomponent. Konsultatsioon sihtrühmadega oleks siin oluline. Inimeste informeerimist üksi, ei saa pidada piisavalt kaasvaks tegevuseks.

Eili Lepik tõstis esile, et kindlasti tasub näidetena kirja panna peamised tööriistad, kuidas eri osapooled kestlikku arengusse panustada saavad.

Ivar Hendla täiendas, et tuleks säilitada ambitsioon töötada koostöös välja praktilised lahendused, kuidas seda saavutada.

Eili Lepik rõhutas, et inimestele info jagamine, mida konkreetselt nemad saavad ära teha on oluline ja seetõttu kodanikku laia sihtrühma teavitustegevus peaks siiski säilima, kuigi ulatuslikum kaasatus ei pruugi tõesti mõistlik olla.

Kari Käsper avaldas muret, et veebileht ei tuleks ainult eesti keeles ja Eili Lepik vastas, et uurida tasub võimalusi, et materjal oleks eesti, vene ja inglise keeltes kättesaadav.

Ivar Hendla võttis komisjoni ettepanekud kokku ja projektitaotlust tuleb eelnevate ettepanekutega täiendada. Järgmise sammuna saab uuendatud versiooni kirjalikult jagada ning kui peaks säilima olulisi lahkarvamusi, siis saab komisjon järgmisel koosolekul taotlust uuesti arutada.

Kari Käsperi küsimusele teistest vahenditest planeeritavate projektidega ajalise koostööstamise vastuseks täpsustas AKÜ, et Keskkonnaministeeriumi toetuste voor avatakse sügisel.

2.2 Projekt: „Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035 (TAIES) koostamise kaasamissuutlikkuse arendamine ettevõtete juhtimiskvaliteedi ja –kultuuri arendamiseks säästva arengu ja vastutustundliku ettevõtluse valdkonnas.“

MKM selgitas projekti eesmärgi. Riigiettevõtted peaksid olema heaks eeskujuks vastutustundlike eesmärkide suunas. Seejuures on kestlik areng suureks eesmärgiks ja vastutustundlik ettevõtlus (Corporate Social Responsibility - CSR) on märksõnana kirjas vahendina. Soov on teha kaheksa-aastast kaasamist – ühelt poolt koguda sihtgrupi tunnetus, mida nad ootaks riigilt, aga samas arendaks neid ka. See aitab ettevõtjaid teavitada ning leida rõhuasetusi, kuidas nemad ise sellest teemast enam kasu saaksid. Ettevõtjaid peaks kaasama kõigi tegevuste kaardistamisesse. Selleks on vaja koguda kokku erinevad rakendatud tööriistad ja strateegia raames saaks nende pinnal võtta suuna. Eeskujuks on siin Soome ja Rootsi, kus majandusministeerium tekitab dialoogi ja pidevalt harib ettevõtjaid.

Kari Käsper uuris, miks on valitud just see CSR üritus, mille kaudu seda sisendit koguda? Teiseks nentis ta, et CSR akadeemial on muud eesmärgid, mis ei lähe kokku kaasamisprojekti kriteeriumidega, mida soovitakse toetada. Mis selle eesmärk ikkagi on, et ei oleks ainult teavitamisüritus? Võib-olla ei ole oluliselt sisendit TAIESEsse. Samuti läheb liiga suur osa ressursist ainult ürituse korraldamiseks.

Merit Tatar tundis huvi, et mis toimub pärast akadeemiat? Tegelikult on hästi oluline ettevõtetele aru saada, et kuhu need ettepanekud jõuavad. Et seal peaks olema veel midagi, mis pärast toimub.

Kari Käsper täpsustas, see võiks olla koos järelhindamisega, et kuidas ettevõtteid kaasata poliitika kujundamisse. Eesmärk oleks ka innovaatilisi lähenemisi toetada just selles suunas.

Ivar Hendla rõhutas, et ka projektide lõpparuanded peaksid kokku võtma selle, et milline lähenemine oli uudne ja mis järeldused saab nende meetodite rakendamisest teha.

Külvi Noor tegi ettepaneku, et ka **kaasamiskoordinaatoritele tuleks teha ettekanne nendest kogemustest.**

Kari Käsper uuris, kuidas tagada, et jõutakse tippjuhtideni? Ühe võimaliku lahendusena nägi ta võimalust neile eraldi ürituse korraldamist. Ühtlasi tuleks mõelda ka see, kuidas kaasata nii juba vastutustundlikke ettevõtteid kui ka neid, kes pole veel midagi teinud. Kindlasti tuleb **mitmekesisendada ka ettevõtete sihtgruppi, sest muidu saame väga ühekülgse sisendi. Tuleks mõelda, et mis toimub enne ja pärast, et see ei oleks ürituse keskne. Selgemalt tuleb fokuseerida, kuidas on koosölas kestliku arengu, vastutustundliku ettevõtluse ja TAIESE koostamine.**

MKM selgitas, et üldiselt on erialaliidud, kes koondavad sisendi strateegiatesse oma ettevõtetele.

Ivar Hendla nentis, et otstarbekam võib olla küsida otse ettevõtetele, mitte liitude kaudu.

Kari Käsper uuris, mis on siinkohal avaliku- ja kolmanda sektori kaasamise loogika?

MKM selgitas, et see loogika on horisontaalne - keskkonnaministeeriumi esindaja annab oma sisendi. Kaasamine kolmanda sektori esindajaid tähendaks, et nad annaks oma teadmisi. Pigem peaks nad osalema programmi väljatöötamisel. Olulisim sihtgrupp oleks ikkagi ettevõtjad.

Merit Tatar juhtis tähelepanu, et eelfaas tundub päris töömahukas. Keeruline on luua läbilõiget sellest suurest sihtgrupist ja kuidas teiste ettevõtetele ka jõuda. Kirjavahetus jms selles vallas ei toimi.

Kari Käsper nentis, et kuna taotluses ei ole ära toodud inimeste arvu, siis on raske hinnata kulusid.

Ivar Hendla soovitas selle asemel, et ürituste esinduslikkusele liigset rõhku panna, mõelda pigem kaasamise eesmärgi täitmisele. Samas mingi positiivne väärtuspakkumine peaks ettevõtjale olema. Koolituse põhjendatust peaks läbi mõtlema, kuidas see kaasamisse panustab. See ei saa olla lihtsalt koolitust, et harida inimesi CSR-st. Kuidas tagada seejuures parem kaasamine? Antud taotluse põhjal on seda keeruline mõista.

Kari Käsper rõhutas, et **tasuks hoopis mõelda, et kaasata moderaatoreid, et siis on rohkem kaasamise eesmärgiga.**

Ivar Hendla võttis kokku, et Aare Kasemetsa kommentaarid on ka olemas, neid saan jagada kirjalikult. Võtame kokku, **tuleks läbi mõelda, kuidas konkreetselt kaasamisse panustab, kuidas tagada, et ettevõtja selle projektiga kaasa tulevad ja osalevad.**

Kari Käsper lisas, et **oluline on tagada ettevõtete mitmekesisus ehk tuleks jõuda ka nendeni, kes ei ole tavalised CSR kohtumistel osalevad. Ka see, mis pärast akadeemiat toimuma hakkab, tuleb läbi mõelda. Kirjeldada tuleks, kuidas TAIESe protsess toimuks, kuidas see kaasamine toimub?**